

Inserati so sprejemajo in velja
tristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravišstvo
(administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " — "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Ljubljani ali
c. št. 7.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

M i r.

Prijazno solnce, ki nam s skoraj pomladno gorkoto oznanja bližni prihod ljube vigredi, gleda zadovoljnim obrazom na važni in veseli dogodljaj, na mir, ki se je sklenil med Rusijo in Turčijo v Carigradu. Vojska je zlo, pa mir je od Boga. Vojska je včasih potrebna, in zgodi se, da jo narodi z veseljem pozdravijo, kakor kmetič po dolgi suši in soparici nevihto kot rešiteljico iz neznosnega stanja pozdravlja; pa nevihte, groma in dežja, naj so še tako potrebne, naveliča se človek kmalo, in želi si nazaj jasnega neba in rumenega solca. Potrebna je bila rusko-turška vojska, pa vendar se veselimo, da je srečno končana, in da nam je zopet posijalo solnce miru. Zrak je očiščen zadosti, kristjani na Turškem so rešeni iz neznosnega stanja, nevihta, ki se je znesla nad balkanskim poluotokom, ne bode ostala brez poveljnih nasledkov ne samo za Bulgare in Srbe, ampak za celo Evropo. Kajti kakor gromonosni hudournik očisti zrak smradljivih, kužnih in strupenih soparjev, tako je uničila ta vojska mnogo smradnih in strupenih predsodkov o Slovanih in Turkih, o Madjarih in Rumuncih, o Grkih in Arbanasih. Pokazala je ta vojska turški element v vsi njegovi popačenosti, divjosti, v vsem njegovem brezvladju in fanatizmu, v njegovi nevednosti in nezmožnosti. Razkadi se je v nič marsikak predsodek o turški poštenosti, plemenitosti, neupogljivosti in orientalnem sijaju.

Uničeni so pa tudi tisti strupeni predsodki, katere je gojila Evropa o Slovanih, da so bo-

jazljivi in za sužnost rojeni, da nikoli ne znajo edini biti, da raje sužnost trpijo, nego bi se z orožjem branili, da Turkom niso kos, in da se turška vlada nad Slovani vzdržuje na podlagi turške hrabrosti in slovanske strahopetnosti. Taki nazori so se gojili v Evropi o Slovanih, za to je bil Slovan povsodi zaničevan; Madjara, Turka mislili so si kot prava plemenitaša v sredi slovanske neomikane in nizkosrčne druhal. Ta vojska je pa pokazala, da zna tudi Slovan junak biti, kedar je treba, in da je dosedanje slabo politično stanje Slovanovle posledica njihove miroljubnosti. Tudi Rumunci, o katerih boječnosti, malopridnosti in ničevosti so peštanski in dunajski bahači, podpihovalci narodov in malikovalci svoje lastne izvrstnosti pri vsaki priložnosti toliko pisati vedeli, tudi ti Rumunci so oprali svoje lice pred svetom dokazavši v mnogih bitkah, da znajo tudi za domovino umreti. Grki pa so se izkazali sovražnike Slovanstva, in sicer slepe in strastne sovražnike, ker namesto pomagati ustašem, kakor so storili Srbi in Črnogorci, delali so spletke z Angleži, in že se govori, da ima biti Grška prva zaveznica Anglije proti Rusiji in Slovanstvu sploh. Tudi to je dobro, da se ve.

Zrak se je očistil pa tudi še drugodi. Madjari so veljali dosedaj po vsej Evropi za hraber, plemenit in svobodoljuben narod. To dobro ime so jim pripravili puntarji vseh dežel vsled ustanka zoper Avstrijo l. 1849. Letos in lani pa, ko so se z živinskimi Turki bratiti začeli, spoznal je svet, kake baže je madjarsko svobodoljubje, spoznal je vsak, da Madjarom gre le za gospodstvo nad Slovani, nikakor pa ne za občno svobodo vseh naro-

dov. Pokazala je ta vojska tudi, kako grda in vmazana je angleška politika, in tudi za to izpoznanje smemo vojski hvaležni biti.

Pokazala se je nadalje ničevost, omahljivost in nezmožnost evropske diplomacije (razun nekaterih izjem pokazala se nam je v svi svoji ostudnosti samopašnost neslovanske Evrope, katera je, gluha za vse slovanske vpitje na pomaganje, neobčutljiva za slovanske muke in solze, iskala vedno in edino le svojo korist; ni jih morila skrb, kako bi se Bosnjakom pomagalo, ki so nagi in lačni pribežali pred turškimi krvoloki na avstrijska tla, ni jih skrbelo, kako bi se strašnemu klanju žen in nedolžnih otrok v Bulgariji konec storilo, — ampak mislili in pisarili so le vedno o tem, kako bi se dal iz te prekucije za nje največi dobiček narediti. Zapisati moramo tudi to ostudno prikazen novošegnjega materijalizma, ki zmirom in povsod le sebe išče, in vse blažeje čute in ideale zadušiti skuša; da naši rojaki zopet enkrat spoznajo, kako strupeni in grdi so tisti nazori, ki se iz Nemčije tudi k nam selijo z lepimi imeni „najnovejših prirodznanskih študij“, a z gnusnim jedrom poživinčenja človeške narave. Se ve da, kdor Boga in večnost taji, in kdor vidi v človeku le „višo žival“, katerej edina naloga je „brezobziren boj za obstanek“, njemu mora biti tuj in nerazumljiv čut za tujo nesrečo, tuj in nerazumljiv mu mora postati vsak viši in blagi občutek, vsaka žrtev za tuje interese postaja mu bedasta, človeko- in bratroljubje, kar ga nam je vcepila v dolgih stoletjih kerščanska odgoja, mora se zgubiti in uničiti po takih naukih. Tista Evropa, ki je v svoji mladostni

Pojasnilo k spisu:

„Mickiewiczova poljska politika.“

(Glej „Slovenca“ št. 9 in 10.)

Veličava naroda in njegova životna moč razodeva se v duševnih njegovih delih znanstev in umetnosti, njegova čuvstva odmevajo v pesmih njegovih pesnikov. Prešinjeni sreče ali pa nesreče naroda, iz kojega srede so izšli, pretreseni do dna svojega srca blagovitim ali nesrečnim stanom tiste svoje zemlje, ktera jih je z mlekom svojim odkrmila in njihovo dušo najprej do navdušenja povzdignila, oni v pesmih svojih izražujejo bodi si odmeve sreče in radosti, bodi si jeke nesreče, stiske in tuge. Če tedaj pesnik, kateri si bodi, očaran od posebnih izvrstnosti navadne svoje ljubljene, ljudske hčere, poveljuje njene čednosti in jo preslavlja kot beginjo svojega srca, jo povzdiguje in živo popisuje njene lastnosti po svoji poetičnej izobraženosti in osebnih vtiških, tako tudi narodni pesnik, kteremu je predmet ljubezni pred vsem očetnjavo, ne bode manj idealno poveljeval tiste očetnjave, je ne manj miloval, ne bo manj zamaknjen nad njeno

blagostjo in z grenkimi solzami objokoval njene nesreče, sužnosti in zatiranja. Slehrno stanje in slehrne osebe domovine vtiskajo se tedaj v njegovo srce, tem občutljive in silneje, čem višji je sam od navadnih ljudi, in občutljivi nad občnimi čuvstvi. Res je toraj, da poetični tvorci narodnih pesnikov so odtiski sreče in nesreče celega naroda, so obrazi v besedah govoreči in čuvstva naroda posnemajoči, so zgodovina njegovih občutkov, njegove radosti in bolezn. Vendar ne treba pozabiti, da to so obrazi poetični, kjer subjektivnost, osebna navdušenost pesnika, njegova občutljivost in fantazija (domišljija) veliko nalogo igra. Če hočemo zavoljo tega te podobe in izdelke razumeti, potreba je k temu pred vsem znati življenje naroda in pretek njegovih dogodkov z ozirom na politiko in izobraženost; z eno besedo, neogibno potrebno je soznati se temeljito s celim tekom njegovega razvitja vna njega in notranjega, in z glavo ter srcem prodreti in pogledati v zgodovino njegovega bitja. Tukaj naravno leži ključ k razodenju tajnosti mnogih umotvorov, tukaj razrešitev in sredstva k razumljenju del velikih mojstrov in velikih

pesnikov. Le s takošno pripravo čitajoči dela velikih narodnih pesnikov, bomo mogli prevdariti in razločiti, koliko pesnik prejšnje in istočasno življenje, misli in pojme svojega naroda, ali tudi njegovo prizadevanje za prihodnost iz istinosti zajema ter do istinosti primerava, koliko pa jih po svoji fantaziji idealizira in v abstraktnih podobah obrazuje.

Pisatelj članka v „Slovenca“ št. 9. in 10. t. l. pod naslovom: „Mickiewiczova poljska politika“ ima o tej stvari celo drugačno, in odkritosrčno, rečem ne kaj posebno srečno mnenje, ktero se od tem neugodnejše strani predstavlja, ker se povziva za mero cenitve enega največjih pesnikov, kakoršnih je kjer koli človeštvo prrodilo in prroditi more. Pisatelj omenjenega članka stavlja sebi nalogo dokazati, zakaj je politika poljska tako „sanjarska“, to je očevidno brezpodstavljena in po zraku plavajoča, in kje leži vzrok te ideje, ktera se uresničiti ne more, ter nahaja najgotovejši odgovor in nepremotljivo rešitev te zastavice v Mickiewiczovej politiki. Iskreno reči, ni Mickiewiczove ni poljske politike v obče ne morejo bralci „Slovenca“ iz omenjenega članka spoznati, zato ker je

nepokvarjenosti vojskovala silne križarske vojske za višo idejo osvobodjenja svete dežele iz rok nevernikov, ta Evropa govori danes le o svojih interesih, in nič ko o teh; ne zmeni se za to, da je lani v Indiji za lakoto pomrlo pol milijona ljudi, in da jih ravno sedaj v Kini tudi vsled lakote umira na tisoče in tisoče, kakor se ni nikoli zmenila za veliko bedo turških Slovanov; — „naj pogine ves svet, samo da se nam dobro godi“ — to je beseda naših materijalistev — sebičnežev, to je cvet in sad onih modrijanov, ki sistematično in znanstveno ubijajo človeško dušo, in ki so repata zvezda za trezno misleče, pa novo svitlo sonce za one liberalce, ki jim tudi med nami z zanikanjem in zasmehovanjem svete Kristove vere pota gladijo in pripravljajo.

Jugoslovani pa si bodo zapisali leto 1877 z zlatimi črkami v svojo zgodovino, ker jim je prineslo toliko zaželjno svobodo. Prestali so v teh treh letih toliko nezaslišane bede, da bodo z veseljem pozdravili mir, ki se je sklenil pri sv. Štefanu poleg Carigrada. Ne bo se jim več treba skrivati po gozdih, in s krvavimi petami begati po skalovji pred ljutimi, živinskimi bašibozuki, v strahu in vednem trepetu iskati si borne skorjice kruha. Vračali se bodo na svoja domovja, s pomočjo ruske vlade sezidali si nova peslopja namesto požganih svojih povištev, in z veselo roko začeli bodo vnovič obdelovati plodno zemljo, in to bodo storili s toliko večim veseljem, ker odslej bo vse njihovo, kar bodo pridelali; grdogledga Turka, ki jim je dosedaj jemati smel vse sadove pridne roke, tega trinoga vklenil je mogočni beli car v železne okove, da nikdar več ne bode mogel stegniti svoje grabežljive roke po jugoslovanski zemlji. In ker se je sklenil tak mir, ki nam zagotavlja to oboje, svobodo Jugoslovancov in stalno nemoč Turčije, za to vskliknemo: „Pozdravljen nam bodi mir!“

Slovanski junaci se vračajo domu k svojim kočam, da zamenijo bridki meč z mirnim plugom, vračajo se k svojemu mirnemu poklicu, — in poljedelstvo je slovanski poklic, vojskovanja in pustošenja ne ljubijo. Pustite jih tedaj mirno domu iti, vi zavistni Evropeci! Ali jih hočete mar ustaviti, ko se vračajo domu na mirno delo? Ali jih hočete siliti še k daljnemu vojskovanju? Storite, kakor vam drago, Slovan je spoznal svojo moč, on se vas ne boji, čeravno nerad, bojeval se bo še

pisatelj sam, ne samo z neprimernimi izrazi ampak tudi pomanjkljivim predstavljenjem in pripiskom dokazal: 1°. da nič ne ve o okoliščinah in vplivih, pod katerimi so Mickiewiczove „knjige naroda in romarstva poljskega“ povstale in kakšen je bil njih najprvi namen; 2°. da mu zelo pomanjkuje onih občnih pogojev, brez katerih nikdo del velikega pesnika, ni samih razumeti ni tudi njihove veljavnosti in učinkov, koje so imeli ali imajo na življenje in prizadevanja naroda, obseči ne more; to je, da mu pomanjkuje poznanje zgodovine naroda, k kateremu se pesnik prišteva, in natančne vede življenja pesnika samega ter tistih okoliščin, pod katerih vtisom so razne njegove knjige na dan prišle. Naj mi bo zato dovoljeno, da samo z ozirom na te dve točki malo spregovorim; morda dosežem, da se Mickiewiczove knjige naroda in romarstva poljskega, kar se tiče njihove zvanje oblike, kakor tudi njihovega namena, drugače predstavijo častitim bralcem „Slovenca.“ Tedaj nekaj iz življenja pesnika in zgodovine dotičnega časa. (D. sl.)

naprej, ako to hočete, bojeval se bo hrabro, kakor je navajen. Bolje je tedaj za vas, da ga pustite pri miru. Vozite svojo kavo in svojo pavolo iz Indije in Amerike, to bo bolje za vas, nego tepsti se s krepkim Slovanom!

Spominki Pijevi.

3. Ni ga človeka na svetu, kateri bi bil poznan povsod bolj kot je bil ranjki papež Pij IX. Čim bolj so nasprotniki prave svete cerkve Kristusove Pija črtili, tim bolj so ga verniki častili; čim bolj so ga uni plenili, tim več so mu ti darovali; čim bolj so uni od njega odvracali, tim rajši in pogostnejši so le-ti knjemu hodili. Čudo, res prečudo! Noben papež ni bil doslej toliko ljubljen in — sam vsega oropan ali opljenjen vendar skoro nobeden ni tolikanj milodarov razposlal po svetu.

Božje pa tudi Pijevo delo je to, da smo po njegovi smrti tako naglo dobili velikega pastirja naslednika. Voliti imajo papeža kardinali. Kakor je „Slovenec“ števil. 21 povedal, bilo je o smrti Pijevi vseh kardinalov 64. Samo štirje so od papeža Gregorija, vse druge je poklical bil v ta veličastni cerkveni zbor že Pij sam, in kakor so slutili tudi nekteri liberalni pismarji, so vsi ti več ali manj Pijevega duha, torej se že naprej vé, kakega naslednika mu bodo izbrali. In potrdil je to kardinal Dunajski vrnivši se iz Rima, češ, ljubeznjivost, velika ljubeznjivost Pijevega je lastna tudi sedanjemu sv. očetu Leonu XIII.

Koj o smrti Pijevi so vnanji kardinali povabljeni bili v Rim k volitvi novega, in izmed 64 le eden ni mogel se podati na pot, in ta — francoski nadškof Brossais Saint-Marc, r. 1803, škof od l. 1841 in nadškof od l. 1859 v Rennes-u, in kardinal mašnik od l. 1875 — je umrl doma 26. febr. t. l. — Now-yorški Mac-Closkey je v sredo 20. febr. srečno prispevši po morji v Pariz naznanil to telegrafično v Rim, kedar je bila volitev že gotova; Lisabonski patriarh Moraes Cardoso je pa prihitel v torek na večer in je bil v sredo pri tretjem glasovanju vpričo. Potem takem je bilo vseh kardinalov v konklavu 62. O glasovanju se doslej samo to vé, da se je vršilo trikrat, v torek 19. dopoldne in popoldne in v sredo 20. febr. dopoldne. Koliko glasov je kateri dobil, vradno ni povedano; vendar je dokaj verjetno, kar o njem poroča „Čech“. Pri I. glasovanju je bilo izročenih listov 61; izmed teh jih je dobil Pecci 32, Bilio 16, Martinelli 2, Nina 10, eden je bil neveljaven. Pri II. glasovanju jih je dobil Pecci 31, Martinelli 27, in pri III. Pecci 47; o drugih ni povedano.

Kakor o glasovanju, tako se je tudi o kardinalih poročalo ali pisarilo po časnikih marsikaj izmišljenega in izlaganega. Kardinal Manning je bil neki hud nemirnež in je hotel konklave pripraviti na Malto itd., kar pa celo ni res. Dopis v „Germanio“ spričuje, da je v najboljem miru in v složnosti ravnal z vsemi kardinali, in to je pripoznal očitno tudi kardinal Dunajski, da se je vsa volitev godila mirno in bratovsko. Sicer je Manning svoje misli in nazore o neodvisnosti sv. Stolice že prej priobčil v posebni knjigi, kjer jih vsak lahko bere. Bralo se je tudi koj s prva, da Bilio sam ni hotel najvišje dostojnosti; znameniti ostanejo vendar imenovani kardinali: Bilio, Nina, Martinelli.

Kakor nagla volitev — oveselilo je že ime novega papeža vse katoliške kristjane — Leon XIII. „En! sprevere PIUM, misit Deus ipse LEONEM!“ vzklical je „Linzer Volksblatt“ vsem nasprotnikom in liberalnim kato-

likom: „Niste hoteli Pija, dobili ste Leva;“ in kako se leta novega papeža kratko in krepko po „Čechu“ čitajo v LeV XIII. t. j. 68. Da so Leon res tudi Pijevi, vidi se nekoliko že iz njih dosedanjega dejanja, da so za državnega tajnika potrdili si Pijevega kardinala Simeona, da so kronati dali se v kapeli Sikstinski. „Univers“ piše, da so vsi kardinali pred volitvijo podpisali slovesno oporékanje proti uplenjenju papeževe ali cerkvene države, kar bode skoro se tudi priobčilo. Brž po venčanju so imeli neki do pričujočih kardinalov v zboru ogovor, kateri se razposlal bode katoliškemu svetu.

Veličasten je zbor kardinalski, in ker vzajemnost od leta do leta raste, mikajo pač lahko vsakega katoličana imena in značaji onih mož, kateri so v tem pomenljivem zboru. V ta namen je razglasil jih „Slovenec“ št. 21, kjer se pomanjkljive in prihodnje nove stvari lahko dostavljajo in spreminjajo. Za zdaj bodi opomnjeno, da je Lucid Parocchi, kateri se je poleg Bilio, Panebianco, Monaco, Simeoni di Pietro itd. med ljudstvom tudi imenoval „pababilis“, rojen l. 1833 (ne 1807) v Bologni; da sta poslednjič imenovana kardinal mašnik Moretti, nadškof Ravenski, pa kardinal diakon Pellegrini, izvrsten jurist ali pravoslovec, kateri je edin sedaj med kardinali, da ni posvečen za mašnika, kakor piše „Hlas“ čisl. 15; drugi so vsi posvečeni največ se vé da škofje. —

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. marca.

Avstrijske dežele.

Cesarjavič Rudolf je bil pri svojem dohodu v Berlin jako sijajno sprejet. Celo stari cesar Viljem je bil prišel na kolodvor čakati mladega gosta. Razun cesarske rodbine, obiskal je cesarjevič tudi najvišje dvornike, generale in feldmaršale, državnega kanclerja in ministre. 3. t. m. dopoldne so se mu poklonili častniki njegovega polka, o poludne pa je s kraljevičem ogledoval berlinske muzeje.

Državni zbor je 4. t. m. dovršil colninske obravnave in prične jutri razpravljati državni proračun. Ker ste si naša in ogerska zbornica v nekterih rečeh navskriž, imata danes priti ogerska ministra Tisza in Szell na Dunaj, da se o poravnanju teh različnih sklepov z našo vlado dogovorita. Pri kavi Madjari nočejo nič odjenjati, pri petroleji pa so pripravljeni colnino od 8 gld. znižati na 3 gld., če takraj litavska vlada pri volnem blagu povikša težo, pri kateri se colnina pričinja. Na interpelacijo Vošnjakovo odgovoril je 4. t. m. minister, da se je vladi od mnogih strani razodevala želja, da naj bi se deželni zbori letos sošli še le na jesen in da bi se v zvezi z njimi vršile tudi nove volitve. Vlada je to željo vsestransko pretresala in ji je tem rajši vstregla, ker so bili proračuni za tekoče leto rešeni že v zadnjih zborih. Glede že dovršenih volitev mož voliteljev vlada ni zaukazala, da se imajo ovreči in tudi v prihodnje tega ne misli storiti. Ta odgovor je jako suhoparen in nas vtrjuje v tem, da je bil nedavno od nas omenjeni vzrok pravi.

Delegaciji jutri zopet pričnete svoje delovanje.

Vnanje države.

O Bosni vsi dunajski listi zdaj pišejo, da se ima za trdno združiti z Avstrijo, in „Deutsche Ztg.“ je celo že poročala, da so cesar zaukazali 3 vojna krdela nemudoma

oborožiti. Toda že drugi dan je omenjeni list to novico nekoliko popravil, češ, da se oboroženje pred konferencijo ne bode izvršilo, da mora biti pa vse za to potrebno že sedaj pripravljeno. Madjari še vedno ne mirujejo in pri vsaki priliki ščujejo proti Rusom. Zdaj se v „Pest. Lloyd“ grozé, da se vojnih priprav ne bodo vdeležili, če se avstrijska vojna ne obrne proti Rumuniji ali Srbiji.

Mirovni pogoji med Rusijo in Turčijo še zdaj niso znani. „Ag. Russe“ piše, da je radovednost zvedeti te pogoje sicer opravičena, da bo pa še nekaj dni prešlo, preden dojde avtentično pismo. Toliko pa se sme reči, da je bilo vse, kar se je o Rusiji v tem oziru pisarilo, silno pretirano, in da je vojna odškodnina tako majhna kakor da bi je skoraj nič ne bilo. Iz Angleškega parlamenta toliko vemo, da Turčija svojega brodograditelja ne bode prepustila Rusiji, da se je vojna odškodnina znižala od 40 milijonov sterlingov na 12 milijonov, za katero pa se ne bodo porabili dohodki egiptovske dežele in tudi ne tisti dohodki, ki jih je Turčija upnikom svojim zastavila, ampak večidel le dohodki azijskih pokrajin turških. Tudi se Bulgarija ne bode razprostirala do Soluna, pač pa bode obsegala Bugas, Varno in Kustendže. Angleži so, kakor smo že zadnjič omenjali, zopet potolaženi, ker se je Rusija pri sklepanju miru tolikanj ozirala na njihove koristi, pa tudi želje Andrassya so se skoraj vse izpolnile. — Besarabije knez Karol boje nikakor ne misli prepustiti Rusom, razun če bi konferencija to sklenila. — Dokler se v Bulgariji ne osnuje nova vlada in za varstvo potrebna domača vojna, bodo ruski vojaki ostali tam. Oddelki, ki so se vdeležili vojske, se sicer vrnejo domu, da se od prestanih težav odpočijejo, a nadomestovalci jih bodo novi, ki v obilnem številu skozi Rumunijo dohajajo v Bulgarijo. Tudi za to deželo je sklenitev miru velika dobrota. V silnih bojih je skoraj poginilo 300.000 ljudi; kjer so bile večje bitve, tam so vasi (350) in mesta (8) skoraj vsa razdejana; največ so trpeli: Tatar-Bazardžik, Eski Saghra, Kalofer, Kazanlik, Karlovo, Plevna, Lovča in Cirpan. Zemlja je vsa razrita in kamor se človek ozre, vidi sem ter tje nezakopane okostnice raznoterih živali pa tudi človeške. — Mir med Rusijo in Turčijo je bil podpisan 3. t. m. v St. Štefanu pri Carigradu in ravno isti dan je tam za mrtvodom nenadoma umrl knez Čerkaski, ki je imel v Bulgariji vravnati civilno upravo.

V Rimu so 3. t. m., ko ste Rusija in Turčija podpisale mirovne pogoje, kronali namestnika Kristusovega, kneza miru, pri čigar rojstvu se je razlegalo angeljsko petje: Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje. Kronanje se je vršilo privatno v sikstinski kapeli in je trajalo od desetih dopoldne do dveh popoldne. Zvečer so bile nekatere hiše v mestu razsvitljene, kar je dalo neki druhali povod, da je razsajala po mestu in razsvitljena okna pobijala. V Apolovem gledišču so tudi osnovali neko demonštracijo. Morala se je igrati narodna himna, pri kateri so se slišali glasovi: „Živijo kralj, živila Italija.“ — Princ Amadej je kot višji vojaški poveljnik v Rimu vojakom zaukazal, kako da imajo pozdraviti papeža, če bi se pokazali na ulicah. Toda ni verjetno, da bi papež šli po mestu ter se podali v nevarnost zasramovanim biti od nič vredne druhali, ktere po Rimu vse mrgoli, ker jim italijanska vlada potuho daje. — „Kor. Bureau“ poroča, da je kardinal Si-

meoni postal prefekt propagande, dosedanji prefekt Franchi pa namesto njega državni tajnik. „Agenzia Stefani“ piše, da se je to zgodilo zaradi tega, ker italijanski vladi Simeoni kot državni tajnik ni všeč. Če se je res zgodila ta prememba, bili so za sv. očeta gotovo merodajni vse drugi vzroki, kakor pa nevolja vlade italijanske.

Izvirni dopisi.

Iz Novega mesta 2. marca. (Splošne razmere v našem mestu.) Čitalnica je kraj, kjer naj zajema priprosti narod svojo omiko, čitalnica je kraj, kjer naj si tudi omikani ali izobraženi človek v prostih urah išče zabave. To je bil prvotni namen čitalnic in bi moral tudi še zdaj biti. Čitalnice niso bile zategadelej ustanovljene, da se poseben ženski spol in njega častilci rajajo v njenih prostorih do ranega jutra. Čitalnica je tako rekoč narodna bukvarnica in zbirališče raznih udov naroda. V ta namen je čitalnica na mauj ali več časnikov naročena, da njeni udje zvedo, kaj se imenitnega po svetu godi. Vsaka čitalnica ima tudi svojo bukvarnico, da si njeni udje um bistrijo in spoznavajo kinče premile nam slovenščine. Seveda mora čitalnica veselice osnovati. Pa te veselice so le bolj postranska reč. Tako si vsaj mi tolmačimo namen in smoter čitalnice. V tem oziru se pa pri nas še premalo zgodi. Malokteri meščan hodi v čitalnico časnike prebirat. Razun malega števila navadnih bralcev čitalnica, kar se branja tiče, ni tako obiskovana kakor bi morala biti, in iz čitalniške bukvarnice včasih ne pride knjiga leto in dan človeku v roke. Meščani ne previdijo, koliko bi jim koristilo časnike in knjige prebirati se poseben naš ženski spol v duševnem obziru premalo stori. Od tod tudi pride, da slovenščine naše gospodičine ne govoré tako, kakor bi jo imele; le rajši nemščino govoré, ki pa tudi ni boljša. Čestokrat se sliši tudi v čitalničnih prostorih slavna nemščina, pa upamo, da se bode v tem obziru polagoma nekaj zboljšalo, upamo, da ne bodo samo naše gospodičine tako pridno naveselice hodile, ampak tudi čitalnične knjige prebirale. Vsaj literarna omika je po našem smislu za vsacega človeka važna in tako tudi za ženski spol.

Oglejmo si še nekoliko naše mestice in njegovo upravo. Naravnost rečem, da se pri nas za svaženje mesta premalo zgodi. Ceste so polne blata, vse je onesnaženo in malo manjka, da človek ne osane v blatu. Po zimi je bilo zopet prav nevarno po mestu hoditi, ceste so bile ledene in mestni odbor še ni dal potov s peskom potrositi. Le po nekaterih krajih, kakor n. pr. pred novomeško mošejo (nemčursko kazino) bilo je s peskom potreseno, da si ne bi bil kak gospodič noge zlomil. Zgodilo se je pred necimi tedni, da si je neka beračica gredoča iz cerkve ob 10. uri zjutraj pri padcu tako hudo poškodovala, da je umrla. Tudi stopnice, ki peljejo na most, so v tako slabem stanju, da človek ni varen, ki gre po tem potu. Še mnogo je kar mi srce teži, pa ne upam si svojih misli nedolžnemu papirju izročiti, ker se bojim, da bi mi tega ne prečrtal — državni pravdnik.

Novomeščanje, spametovajte se in volite v prihodnjič slovenski odbor in slov. župana, ki bode bolj za mesto skrbel, kakor naši dosedanji očetje.

Domače novice.

V Ljubljani, 6. marca.

(Deželni predsednik kranjski) postal je graški dvorni svetovalec Kalina, čigar imenovanje je vradna Wien. Ztg. že razglasila.

(Katoliška družba) napravi 31. t. m. ob 6. uri zvečer svoj občni zbor.

(Maškerade v čitalnici) se je vdeležilo čez 600 ljudi. Bila je sijajna kakor vselej doslej.

(„Brencelj“ št. 5.), ki je prišel ta teden na svitlo, se odlikuje zopet po veliki podobi o volitvah poslovenskem Štajarskem in Koroškem in drugih času primernih rečeh. Da je vse podpore vreden, se vidi že samo pa teh šte vilkah, kar jih je prišlo letos na svitlo. O tem se je prepričal vsak, kdor ga bere.

(Slovenske Čebele) prišel je ravnokar na svitlo VI. tečaja I. list ki obsega pravila slovenskega društva za umno čebelarstvo, ker jih nekateri udje (zlasti novejši) znabiti še nemajo, starejši pa da jih še enkrat čitajo. Vredništvo pri tej priliki ponavlja že znano in večkrat izrečeno prošnjo, ki v marsikterem oziru velja tudi glede našega lista. Zato jo objavimo, kakor jo nahajamo v Čebeli.

„Prosimo namreč vse rodoljube po Slovenskem, piše Čebela, naj blagovolijo prav v obilnem številu v slovensko čebelarsko društvo se vpisati, da se društvo tako ojači ter zamore vspešne delati. Potreb imamo toliko, prihodkov pa tako malo! Treba je naj pred, da dolg poplačamo; treba je, da se že enkrat kaki podučni shodni govori tu in tam osnujejo; treba je, da se naj potrebniše novo čebelarsko orodje med ljudstvo spravi, in treba je pred vsem, da se izda vsestransko podučna knjiga o čebelarstvu s premakljivimi satniki. Al če je tako malo udov, da se nam še list ne spleča in ne poravnajo naj potrebniši in neogiblivi letni stroški, kako hočemo potem še kaj družega storiti in kako društvo vspešno napredovati? Naj bi nas že enkrat vodila tista požrtvovalna darežljivost, katera je nekdanj v starodavnih časih toliko čudna dela izvrševala, da se še dandanašnje nad njimi čudimo, bodi si že v katerem obziru koli hoče: cerkvenem ali svetnem! Ne zanašajmo se le na državno pomoč. Če tudi bi se zamoglo včasih več zgoditi, pa država vendar ne more vsega storiti. Vsa njena pomoč brez naše sodelavnosti malo izda in — naravnost rečeno: je tudi vredni nismo.

Državna pomoč mora biti in je s ptujim imenom le subvencija — pripomoč; temelj in glavna reč vsakega podvzetja mora biti naša delavnost, sicer ne dosegemo z vso ptujo pripomočjo ničesar. To velja v kmetijskih, v političnih in v vseh rečeh. Ne puščajmo rok križem držaje, da reč gre, kakor sama rada, ali da naj se, kakor pravimo, le strokovnjaki za dotično reč pečajo. Reč sama gre le v dolino rada t. j. v zlo in pogubo — doseže se kajle z združenimi močmi!

Ne tožujmo le čez slabe čase, čez davke in bremena. Davke in druga bremena so nosili vselej — težko; jih občutimo in nosimo tudi zdaj v obilnosti — vsi brez razločka. In vendar so storili in še storijo marsikteri s pičlimi dohodki, pa z dobro voljo mnogo, a drugi z obilnišimi dohodki, pa malomarnostjo malo ali nič. Kaka bremena pa nosijo voditelji katerega koli si bodi podvzetja? Vsega truda, vseh sitnost in težav ne mislimo naštevati — bilo bi tudi nemogoče; če pa vendar kdo hoče malo poskusiti, koliko dela daje le vredovanja kakega lista, naj vzame pero, naj se vsede ter prepíše en letnik. Pa kaj pravimo letnik! le eno tiskano polo naj prepíše in bogotovo do-

bil sladki predokus vredniškega in opraviškega dela; se ve da pravega zaumena še zmirom ne bo imel — ta se dobi le po skušnji. In vendar koliko let že marsikateri tako težo prenašajo, mnogokrat ne le brez denarnega dobička, ampak so morali še marsikaj sprejetemu podvzetju žrtovati!

Ali vendar dobra reč ni vredna, da ji brez daljnega truda kak goldinarček daruje, ki si ga zrabiti pri nepotrebnih izdajkih lahko prihranimo? Če tudi tega nismo zmožni, potem svoj zaklad pazno, pa tiho stražimo ter se z rodoljubjem saj nikdar ne bahajmo!

Konečno dostavljamo prošnjo, naj nam izrazenih besed nikdo za zelo ne jemlje. Nismo jih izgovorili niti z namenom koga žaliti, niti zaradi kakoršnje koli nevolje, ampak edino zato, ker se nam milo zdi, da Slovenci navadno ne dosežemo ničesar in da se večidel vsaka dobra reč po kratkem svitu (obstanku) zgubi, kakor spomladno ali jesensko pobilskovanje brez rodovitnega dežja. Naj bi nam že skorej došli časi boljši in milejši! Došli pa bodo le, če sami hočemo ter marljivo za-nje delamo.

Razne reči.

— Duboske spremembe v Krški škofiji. Č. g. Karl Jož., fajmošter v Glanhofnu je dobil faro Čajače. Č. g. Wieser Andr., stolno faro v Celovcu, in č. g. kaplan Matevžič Val. faro pod Kernosom. Umrla sta: P. n. preč. gg. dne 19. jan. Raupl Janez, stolni korar in fajmošter v Celovcu in dne 29. Incko Tomaž, prošt, častni stolni korar in fajmošter pod Kernosom. R. I. P. Razpisane so fare; Globasnica in Vetrinj do 26. t. m.; Št. Jurje na vinskih goricah do 2. marca in Erbestein do 20. marca.

— Dva učenjaka sta se 1. t. m. preselila v večnost. Na Dunaju je namreč umrl sleveči jurist dvorni svetovalec dr. Arndts, v Freiburgu na Badenskem pa v 70. letu svoje starosti slavni zgodovinar in vseučiliški profesor dr. Alzog, čigar cerkvena zgodovina je doživela že 9. natis in je bila prestavljena tudi v francoski, španjski in portugalski jezik.

— Okrajni sodniki so postali: Dr. A. Kraus v Loki, Kr. Klauser v Kamniku, Alojz Czech v Idriji.

— Štirje najbogatejši ljudje na svetu — ti so: Amerikan Mackey, Rothschild, Amerikan Jones pa angleški vojvoda Westminsteri. Njih premoženje se ceni na 1100, 800, 400 in 320 milijonov, od katerih jim znašajo letni dohodki po 25, 20, 10 pa 8 milijonov goldinarjev.

Umrli so:

Od 28. febr. do 2. marca: Anton Aubel, hlapec 28 l., za jetiko. Helena Mervar, semeniškega hišnika ž. 56 l., in Marija Ciler, mestna reva 82 l., obe za sušico.

Telegrafične denarne cene 5. marca.

Papirna renta 62.50 — Srebrna renta 66.45 — Zlatarenta 74.25. — 1860letno državno posojilo 110 — Bankine akcije 789 — Kreditne akcije 230. — London 19.10 — Srebrn 106 — — Ces. kr. cekini 5.62. — 20 frankov 9.53 1/2.

Najboljše železo

iz slovečih stajerskih in koroških fužin po 13 1/2 kr. kil., — ali 7 1/2 kr. stari funt; kakor tudi vsakovrstno železno blago dobi se po najnižji ceni v moji zalogi železnine (1)

Sp. Pesjak,

v Ljubljani v glediščnih ulicah št. 8.

Wilhelm-ov Schneebergs Kräuter-Allop,

iz zdravilnih planinskih rastlin

za pljuča in prsi

po zdravniškem ukazu napravljen je najboljši zdravilo za bolna sopila, prehlajenje jabelka in sapnikovih vej, naj bo de že akutno ali kronično, dalje za dušljivi kašelj, hripavico in vratne bezelne. Zdatno nabiranje jabelkov in pljučnih sliznic se strmovito naglo ozdravi in pljučnega emfizema tisti ne dobe, ki rabijo

Wilhelmov Schneebergs Kräuter-Allop.

Wilhelmov Schneebergs Kräuter-Allop zdravi želodčne sliznice, in slast pa dober povžitek jedil bistveno pospešujeta splošno rejo in odpravi vse čutniške bolezni, ki jih večidel napravi slaba kri.

Wilhelmov Schneebergs Kräuter-Allop je od l. 1855 sim prestal vse peskušnje, mnogo zdravniških spričeval potrjuje njegovo izvrstno, zanesljivo in korenito moč, in mnoge razprodaja njegova priča, kako priljubljen da je.

P. i. kupci, ki želé od l. 1855 sim od mene pripravljene izvrstnega pravega Schneebergs Kräuter-Allop-a kupiti, naj vselej odločno zahtevajo

Wilhelmov Schneebergs Kräuter-Allop.

Le tedaj je res njegov izdelek, če imajo flaše njegovo varstveno marko. Kdor jo ponaredi, zapade postavni kazni.

Poduk se vsaki flaši pridene.

Zapečatena izvorna flaša velja 1 gl. 25 kr. in se dobiva vedno frišna le pri izdeljatelju;

Izvorna flaša velja 1 gl. 25 kr. in se dobiva le pri izdeljatelju

Fr. Wilhelm-u.

lekarničarju v Neunkirchen-u v Dolenjem Avstrijskem.

Zavijanje se zaračuni 20 kr.

Pravi Wilhelm-ov Schneebergs Kräuter-Allop prodajajo samo gospodje, ki ga dobivajo od mene:

V Ljubljani: Peter Lasnik; v Postojni: J. A. Kupferschmidt, lekarničar; v Zagrebu: Sig. Mitlbach, lekarničar; v Bozenu: F. Waldmüller, lekarničar; v Burgu: Jos. Bettanini, lekarničar; v Brunecku: J. G. Mahl; v Brikseuu: Leopold Staub, lekarničar; v Celji: Baumbach-ova lekarna in Fr. Rauscher; v Oseku: J. C. pl. Dienes, lekarničar; v Frohlehenu: Vincenc Blumauer; v Brežah: Ant. Aichinger, lekarničar; v Feldbachu: Jos. König, lekarničar; v Gospiču: Val. Vovk, lekarničar; v Glini: Ant. Haulik, lekarničar; v Gorici: A. Franzoni, lekarničar; v Gradcu: Wend. Trunkoczy, lekarničar; v Hallu na Tirolskem: Leop. pl. Aichinger, lekarničar; v Inšpruku: Franc Winkler, lekarničar; v Inichenenu: J. Stapp, lekarničar; v Ivaniču: Ed. Tolovič, lekarničar; v Jaski: Aleks. Heržič, lekarničar; v Celovcu: Karl Klemenčič; v Karlovcu: A. E. Katkič, lekarničar; v Koprivnici: Maks Werli, lekarničar; v Kranji: Karl Šavnik, lekarničar; v Knittelfeldu: Wilh. Vischner; v Kindbergu: J. K. Kavinčič; v Liencu: Fr. pl. Erlach, lekarničar; v Mariboru: Alojzij Quandest; v Meranu: Wilh. pl. Pernwerth, lekarničar; v Malsu: Ludv. Pöll, lekarničar; v Muravu: Jan. Steyrer; v Ptuj: C. Girod, lekarničar; v Petervardinu: R. Deodattovi dediči; v Radgoni: Cezar E. Andrien, lekarničar; v Roveredu: Rihard Thales, lekarničar; v Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekarničar; v Trstu: E. Zanetti, lekarničar; v Belaku: Ferd. Scholz, lekarničar; v Vukovaru: A. Kraiesovics, lekarničar; v Vinkovcih: Fridrih Herzig, lekarničar; v Varaždinu: dr. A. Halter, lekarničar; v Slovenjem gradu: G. Kordik, lekarničar; v Zadru: V. Androvič, lekarničar. Kdor hoče prevzeti zalogo, naj se pismeno obrne do mene. (1)

Zarad zaloge naj se gospodje obrnejo do mene. Neunkirchen pri Dunaju (na Dolenjem Avstrijskem). **Franc Wilhelm**, lekarničar.

Analitično-kemični laboratorij direktorja dr. Theob. Wernerja, lastnika politehničnega zavoda, priseženega kemika v Vratislavu.

B. G. IX. fol. 24.

Gospod lekar Franc Wilhelm v Neunkirchenu na Dolenjem Avstrijskem, napravlja po zdravniških pravilih neki čaj, katerega prodaja pod imenom: **Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi.**

Ta čaj sem že večkrat med letom od druge strani pozviljan preiskoval in svoje menje o njegovih delih izrekel. Prav všeč mi je tedaj bilo, ko se je g. lekar Franc Wilhelm sam do mene obrnil s častno prošnjo, naj opirajoč se na svojo natančno kemično, mikroskopično in farmakodinamično preiskavo izrečem svoje mnenje o tem čaju.

Pred vsem opomnim, da sem v čaju, katerega mi je g. Franc Wilhelm, lekar v Neunkirchenu naravnost poslal, našel ravno tiste posamezne reči kakor pri vseh že prej preiskovanih sortah, in da so bile vse za ta čaj uporabljene rastline vselej jako izvrstne. Vsled svoje preiskave smem dalje opomniti, da gori imenovani **Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi** g. Fr. Wilhelma, lek. v Neunkirchenu, ima v sebi koreninice, rastline in cvetke, katere je veda že zdavnaj poznala, da čistijo kri, pospešujejo delavnost želodca in prebujenje, in da se je vedno poskušajam g. izdelatelja razun tega še posrečilo temu čaju primešati rastline, katere dozdaj med zdravilskimi zelišči še niso bile sprejete. Trdno sem prepričan, da se bodo po pravi rabi tega vsakej hiši jako potrebnega domačega zdravila polajšale in odpravile vse gori navedene imenovane bolezni. **Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi** smem pa zaznamovati kot bistven in malo cenjen napredek „Pharmacopae elegantiae.“

V Vratislavu meseca maja 1877.

Vodja,

analično-kemičnega laboratorija in politehničnega zav. da

Dr. Theobald Werner,
prisežen kemik.

Edino pravega izdeluje

Franc Wilhelm, lekar v Neunkirchenu.

Zavitek za osemkratno rabo. po ukazu zdravniškem pripravljem, s podukom, kako se rabi, v raznih jezicah stane 1 gl., kolek in zavijanje 10 kr.

Svarilo. Vsakdo naj se varuje pred ponarejenim čajem, ter naj zahteva vselej edino le „**Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi**“ (Wilhelms antiarthritisches antirheumatisches Blutreinigungsthee), ker so čaji, ki se nahajajo samo pod imenom protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi samo ponarejene reči, ki naj se nikar ne kupujejo.

Da je za p. i. obistno prilicneje, prodajajo pravi **Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj** ti le gospodje:

V Ljubljani: Peter Lasnik; v Postojni: Jos. Kupferschmidt, lekarničar; v Zagrebu: Sig. Mitlbach, lekarničar; v Burgu: Giuseppe Bettanini, lekarničar; v Brniku na Muri: Albert Langer, lekarničar; v Bozenu: Franz Waldmüller, lekarničar; v Brunecku: J. G. Mahl; v Belovaru: Rud. Svo boda, lekarničar; v Brikseuu: Leopold Staub, lekarničar; v Plibergu: Jan. Neusser, lekarničar; v Celji: Baumbach-ova lekarna in Fr. Rauscher; v Korminu: Hermes Codolini, lekarničar; v Kortini: A. Cambruzzi; v Deutsch-Landsbergu: Müllerjevi dediči; v Oseku: J. C. pl. Dienes, lekarničar; v Jož. Gotsky, lekarničar; v Fürstenfeldu: A. Schräckenfux, lekarničar; v Frohlehenu: Vincenc Blumauer; v Brežah: O. Russheim, lekarničar; v A. Aichinger, lekarničar; v Gorici: A. Franzoni, lekarničar; v Gradcu: J. Burgetiner, lekarničar; v Guttaringu: S. Vatterl; v Grubišnem polju: Jos. Malich; v Gospiču: Valentin Vovk, lekarničar; v Grafendorfu: Jos. Kaiser; v Mohorju: Jos. M. Richter, lekarničar; v Hallu (na Tirolskem): Leop. pl. Aichinger, lekarničar; v Judenburgu: F. Senckovič; v Inichenenu: J. Stapp, lekarničar; v Jmstu: Vilh. Deutech, lekarničar; v Ivaniču: Ed. T. Lovič, lekarničar; v Karlovcu: A. E. Katkič, lekarničar; v J. Benič; v Celovcu: Karl Klemenčič; v Kindbergu: J. Kavinčič; v Kapfenbergu: Turner; v Knittelfeldu: Wilh. Vischner; v Kranji: Karl Šavnik, lekarničar; v Liencu: Fr. pl. Erlach, lekarničar; v Leobnu: Jan. Peferšchy, lekarničar; v Mariboru: Alojzij Quandest; v Metliki: Alfred Matter, lekarničar; v Mürzzuschlagu: Jan. Dauter, lekarničar; v Muravu: Jan. Steyrer; v Mitrovici: A. Kerstenovič; v Malsu: Ludv. Pöll, lekarničar; v Neumarktu (na Štajarskem): Karl Mally, lekarničar; v Otočcu: Edv. Tomaj, lekarničar; v Mozirji: Jan. Tribuč; v Ptuj: C. Girod, lekarničar; v Petervardinu: L. C. Junginger; v Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekarničar; v Roveredu: Rihard Thales, lekarničar; v Rottenmannu: Franz X. Illing, lekarničar; v Samoboru: F. Schwarz, lekarničar; v Sebeniku: Peter Beres, lekarničar; v Strassburgu: J. V. Corton; v Št. Vidu: Julian Rippert; v Radgoni: Cezar E. Andrien, lekarničar; v Stainzu: V. Timonšek, lekarničar; v Zemunu: D. Jovanovičev sin; v Šplitu: Venatio pl. Grazio, lekarničar; v Schlandersu: B. Würstl, lekarničar; v Trstu: Jak. Seravallo, lekarničar; v Tridentu: Ant. Santoni; v Trebižu: Eug. Eberlin, lekarničar; v Belaku: Math. Fürst; v Vukovaru: A. Kraiesovics, lekarničar; v Vinkovcih: Fridr. Herzig, lekarničar; v Varaždinu: dr. A. Halter, lekarničar; v Slovenjem gradu: Jos. Kaligarič, lekarničar; v G. Kordik, lekarničar; v Slovenski Bistrici: Adam pl. Gutkovski, lekarničar; v Senji: Jos. Accurti, lekarničar; v Zadru: B. Androvič, lekarničar; v Zlataru: Jan. Pospisil, lekarničar. (1)